

reči, da bi ga bili morali res le odsloviti. Ali kaj? Lepo premestili so ga, in sedaj se pehajo klerikalni poslanci pri namestništvu za to, da bi ga imeli kje prav blizu Gorice! Dvojna mera!

Ukazi in odredbe šolskih oblastev.

An sämtliche Volksschulleitungen!

Der k. k. Landesschulrat hat zutolge Erlasses vom 22. Juni l. J. Z. 1939, die Wirksamkeit der mit dem Landesschulraterlasse vom 16. Dezember 1902 Z. 4241 kundgemachten Verfügung Seiner Exzellenz des Herrn Ministers für Kultus und Unterricht vom 4. November 1902 Z. 6085, betreffend die Klassifikation der äußern Form der schriftlichen Arbeiten auf alle Kategorien der allgemeinen Volks- und Bürgerschulen sammt den Wiederholungsschulen vom zweiten Schuljahre angefangen auszudehnen gefunden.

Dopisi.

Goriško.

Iz sežanskega okraja. (Sklep šolskega leta. Šolsko poročilo. Okrajna učit. konferencija.) Pri nas smo zaključili šolsko leto dne 15. julija in novo šolsko leto pričnemo 1. septembra t. l. — Voščimo vsem tovarišem in tovarišicam vesele počitnice!

Naš okrajni šolski svet je letos zopet izdal ob koncu šolskega leta tiskano „Šolsko poročilo“ o stanju ljudskega šolstva okraja sežanskega. Sestavil ga je g. nadzornik Matko Kante.

Vsebina tega poročila je sledeča: I. Spis: „Vedenje šolske mladine v šoli in zunaj šole. Kaj in kdo daje povod slabemu vedenju? S kakšnimi sredstvi se slabemu vedenju v okom pride?“ Ta 28 strani dolgi spis je spisala že leta 1887. gdč. Justina Štrukelj, učiteljica v Komnu, sedaj poročena Rasteiger v Ljubljani, in je bilo istega leta konferenčno poročilo. — II. „Številke 1, 2, 3.“ To so izreki, večinoma v verzih, ki jih je spisal g. Jožef Volk, učitelj v Zgoviku. — Teh je 23. — III. „Šolske oblastnije“. a) C. kr. dež. šolski svet. — b) C. kr. okraj. šolski svet. — c) Krajni šolski svet. Tu je omenjenih vseh 36 krajskih šolskih svetov v okraju in njih predsedniki imenoma. — IV. „Pregled učiteljstva v okraju“. — V. „Pregled šolske mladine, šolarskih knjižnic, šolskih knjig za uboge, šolskih vrtov in poslopij.“ — VI. „Neki statistični podatki in šolski dobrotniki“. — Taka in enaka šolska poročila pospešujejo napredek našega šolstva in so marsikomu v spodbujajo.

Dne 23. septembra t. l. bo ob 10. uri predpoldne v poslopju ljudske šole v Sežani okrajna učiteljska konferencija. Vzporod: 1. Pozdrav in poročilo predsednikovo. 2. Volitev namestnika in dveh zapisnikarjev. 3. Poročilo okr. šolskega nadzornika o stanju ljud. šolstva v letu 1902—1903. 4. „Ovea“, učna slika iz realij po formalnih stopnjah. Učna slika (obrazec) je za 4. šol. leto štirirazredne ljudske šole. 5. „Ovea“, popis po vprašanjih, učna slika iz spisja po didaktičnih (učnih) stopnjah. (Učna slika za 5. leto štirirazredne ljudske šole.) 6. Pojasnila formalnim in učnim stopnjam iz občega in sosebnosti iz praktičnega stališča. 7. Poročilo knjižničnega odbora a) o stanju okraj. učit. knjižnice, b) o blagajniškem stanju iste. 8. Volitev stalnega odbora. 9. Volitev knjižnič-

nega odbora. 10. Volitev dveh članov za deželno učiteljsko konferencijo. 11. Razni nasveti. (Te je predložiti 14 dni pred dnevom konferencije c. kr. okr. šol. nadzorniku.)

Obrazca, navedena pod točko 4. in 5., izdelaj sleherni učitelj in učiteljica ter ista predloži c. kr. okr. šol. nadzorniku do 1. septembra 1903.

Referenta tema slikama določi c. kr. okr. šol. nadzornik pozneje.

To vabilo se izdaja z ozirom na § 4. ministrske naredbes z dne 8. maja 1872, drž. zak. št. 68.

Opomba uredništva: V naši zadnji številki smo rekli v članku „Mi in naše želje“ med drugim: „... Bliža se čas, ko bo učiteljstvo počivalo z duševnim delom. Učitelji se bodo oddahnili za kratek čas itd.“ Zdaj pa vidimo, da mora učiteljstvo spisati dva, odnosno tri referate, oziroma obrazce v teku šolskih počitnic. Tega ne odobrujemo in obžalujemo, da mora učiteljstvo za dobe šolskih počitnic delati, pisati itd. — Upamo, da se v bodoče kaj takega ne zgodi več. Oprostite, a kar je res, je res!

Društveni vestnik.

Kranjsko.

„Jubilejska samopomoč“ končuje z dnem 15. julijem 1903 svojo IV. upravno dobo.

V tem letu so pristopili k društvu: gg. Ivan Šega, učitelj v Dol. Logatcu, Šile Pavel z gospo, učitelj v Žireh, Črnagoj Fran, nadučitelj na Barju, Janežič Janko, c. kr. učitelj na vadnici v Ljubljani, in gdč. Plaper Ljudmila, učiteljica v Mozirju.

Izstopili so trije člani, a umrla sta gg. Josip Dolinar, učitelj v Krašnji, in Janez Živko, nadučitelj v Šmartnem pri Pohorju. Društvo šteje sedaj 183 članov.

V IV. dobi so bili naslednji dohodki in stroški: a) Do-hodki: 1.) Gotovina iz prejšnjega leta K 2708, 2.) Račun poštne hranilnice K 48775, 3.) Obresti poštne hranilnice K 1030, 4.) Vplačila članov K 121020, skupno K 173533.

b) Stroški: 1.) Vdovi Mariji Dolinar v Krašnji K 370, 2.) Vdovi Mariji Živko v Šmartnem K 370, 3.) Vloga v mestno hranilnico K 340, 4.) Provizija poštne hranilnice K 1235, 5.) Poštne, tiskovine in služnine K 4587, skupno K 113822, torej preostaja K 59711, in sicer je od tega zneska: v poštne hranilnici K 55697, v gotovini K 4014, katera zneska se pripiseta na novi račun.

Rezervna zaloga je izkazala koncem leta 1902 K 166044 in se l. 1903 pomnožila za K 340, znaša torej: K 200044.

Poleg tega je zaostalo še 6 članov z vplačilom K 22, ki se jih opomni, da store čim prej svojo dolžnost, da bo pravi red.

Na Igu, dne 15. julija 1903.

Franc Ks. Trošt, t. č. predsednik.

Odbor učit. društva za kamniški okraj vabi vljudno k odkritju nagrobnega spomenika rajnemu tovarišu Gregorju Koželju, ki se bo vršilo dne 23. julija ob 10. uri dopoldne v Št. Gotardu. Ker mnogim ni bilo mogoče udeležiti se pogreba, poravnajmo sedaj isto zamudo!

Štajersko.

Savinjsko učiteljsko društvo zboruje 23. julija ob 1. uri popoldne v šolskem poslopju na Vranskem po sledečem vzporodu: 1. zapisnik, 2. metodična obravnava berila „Skrb in smrt“, 3. slučajnosti. Opozori se, da se zborovanje vrši tudi ob neugodnem vremenu.

Odbor.

Učiteljsko društvo za mariborsko okolico bo zborovalo v četrtek, dne 6. velikega srpana ob 10. uri pred-

poldan v šoli Leitersberg-Krčevina po sledečem vzporedju: 1. Zapisnik. 2. Poročilo „Zaveznih“ delegatov o XV. glavni skupščini. 3. Volitev delegatov za zborovanje Lehrerbunda v Lipnici 14. in 15. dne kimavca. 4. slučajnosti. — K prav obilni udeležbi vabi najvljudnejše odbor.

„Savinjsko učit. društvo“ je zborovalo dne 25. rožnika na Polzeli. Z veseljem smo pobiteli tja ter se zbrali malodane polnoštevilno. Pri zborovanju sta poročala gg. Jare in Jakše o letošnjem zborovanju „Zaveze“ v Brežicah. Nato pa je poročal g. predsednik Farčnik o čebelarstvu, tej važni panogi kmetijstva. Pokazal nam je tudi, kako se pridobiva strd z medalnim strojem. S tem predavanjem je pokazal g. predsednik — kar smo sicer že poprej vedeli — da je veščak v tej stroki; zato se je pa tudi vnela potem tako živahna debata. Vsak je hotel kaj zvedeti zase od g. predavatelja. Tudi smo si ogledali na šolskem vrtu njegov vzorni čebelnjak. Posledica tega predavanja je bil predlog, naj se osnuje v savinjski dolini čebelarstvo društvo, ki je bil tudi sprejet. Učiteljstvo naj prične akcijo in naj deluje na to, da se ta lepa ideja čim prej uresniči. Član čebelarskega društva bodi vsak pošten slovenski čebelar. Prihodnje zborovanje se vrši po dolgem času enkrat na Vranskem, in sicer v četrtek, dne 23. t. m. Tovariši in tovarišice, pohitite takrat v prijazni vranski trg, da se tudi na Vranskem snidemo enkrat polnoštevilno!

„Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo“ je zborovalo v nedeljo, dne 5. julija t. l. pri Sv. Križu poleg Slatine zopet ob prav mnogobrojni udeležbi. To nas navdaja z upravičeno nado, da so za vedno minili tisti časi, ko se je k našim društvenim zborovanjem zbiralo komaj po 10 do 15 članov. Kot mili nam gosti so bili navzoči: gospa Kurbusova (Slivnica), gđe. Šumrova (Št. Vid), tovariš Čulek (Št. Jur o. j. ž.) ter tovariš Mohorko (Št. Jur. p. Rogaten). Društvo sta na novo pristopili tovarišici gđe. Marija Matko in gđe. Eleonora Šavli. Glede na slavljenje društvene 30letnice se je sklenilo, da se taista preloži na prihodnje leto. V slavnostni odbor, ki ima v ta namen vse potrebno pripraviti in obenem tudi premišljevati, bi li ne bilo umestno, tem povodom izdati posebno spominsko knjigo, so bili izvoljeni: tov. Strmšek (kot predsednik) ter tovariši Ferlinec, Debelak, Brinar, Lorber, Sekirnik in Vezjak. — Društvo soglaša z izvajanjem „Lehrerbundovega“ predsedništva v 12. števil. njegovega glasila glede na preložitve spomenice o novem disciplinarnem zakonu ter pričakuje, da se bo pri sestavljanju te spomenice oziralo tudi na upravičene ugovore v dotični spomenici učit. društva za severno-vzhodno Štajersko. „Zavezni“ delegati so poročali o vtiskih, ki so jih prejeli o priliki nje letošnje glavne skupščine v Brežicah. Tov. Strmšek je tem povodom izpregovoril nekaj resnih besedi na adresu onih tovarišev in tovarišic, ki se za našo organizacijo premalo brigajo. Kot delegata za letošnjo glavno skupščino štaj. „Lehrerbunda“ sta bila izvoljena tovariša Hinko Žumer in Vezjak. Prihodnje zborovanje bo dne 6. sept. t. l. in sicer zopet pri Sv. Križu.

Iz slovenje-bistriškega okraja. Naše učiteljsko društvo je zborovalo dne 2. julija 1903 v Studenicah. Prisotni so bili skoro vsi društveniki, kar posebno radostno omenjam. Ob 10. uri dop. smo se zbrali v lepo okrašenem šolskem poslopju, kjer nas je iskreno pozdravil predsednik, g. Jos. Sabati, radujoč se nad mnogim številom društvenikov, prisotnostjo g. nadzornika dr. Bezjaka in odličnih gostov. Potem je imel izpolniti tožno nalogo, omeniti prerano smrt društvenika g. I. Živka, nadučitelja pri Sv. Martinu na Pohorju. V znamenje občnega sožalja so se vzdignili vsi prisotniki s sedežev. Nato je predaval g. nadzornik „o umetnosti lepega deklamovanja s posebnim ozirom na ljudsko šolo.“ Gospod govornik se je pokazal tudi tukaj kot odličnega strokovnjaka. Na „Cesarski pesmi“ in „Krstu pri Savici“ (Uvod) nam je pokazal praktično, kako se naj deklamuje. V presrečnih besedah je zahvalil predsednik gospoda nadzornika za to vele-zanimivo in poučno predavanje, katero je na željo prisotnikov obljubil obelodaniti v „Popotniku“. Tudi g. nadučitelju Vobiču se je izrekla iskrena hvala za trud, ki ga je imel pri dekoraciji in sprejemu. Društvo odobri korak pred-

nikov, da se je pridružil prošnji na vis. štaj. dež. zbor, v kateri se zahteva odprava raznih pomankljivosti, ki se nahajajo v osnutku disciplinarnega zakona za štajerske učitelje. Omeniti imam še pristop g. Polaka iz Poličan in g. Košarja iz Gor. Polskave k našemu društvu. Po zborovanju se je vršil izlet k staremu gradu. Tihe gozdove veličastnega Boča so dramili odmevi naših pesmi, po stoletnih zidinah se je razlegal smeh vesele družbe, ki se je krepčala s pivom in vinom. Pogostil nas je g. nadučitelj Vobič in njegova soproga. Srčna hvala! Kmalu potem je bil skupen obed v gostilnici g. Koropca. Med raznimi napitnicami je posebno omeniti napitnico na cesarja, na c. kr. okr. glavarja grofa Attemsja kot predsednika okr. šol. sveta, potem g. nadzornika i. t. d. Petje in godba pa je po banketu vedrila naša srca. Rob.

Ljutomersko učit. društvo je imelo svoje zadnje zborovanje dne 2. julija t. l. pri Sv. Križu. — Udeležba je bila še precej povoljna; imamo pa tudi nekaj članov, ki se radi odtegujejo društvenim zborovanjem. Koj po otvoritvi zborovanja, kateremu je predsedoval g. Vanda, so se poravnala nekatera društvena nesporazumjenja, pri čemer je prišel razgovor na obravnavo šolskih zamud. Slišala so se razna mnenja. Nekateri so bili mnenja, da se zamude ne bi prestrogo obravnavale, posebno v času silnega dela ne, ker bi se na tak način ljudstvo pridobilo za šolo; drugi so zopet izrazili mnenje, da se le pri strogem postopanju dožene reden obisk, kateri je podlaga uspešnemu poučevanju, ter da se kmetu z dobro šolo veliko več pomore, kakor pa s tistimi borimi vinarji, ki mu jih prisluži slaboten šolarček. Kot druga točka je bila na dnevnem redu naloga za letošnjo uradno konferencijo — geometrično oblikoslovje na naših šolah. — Snov in obravnava. (Nazorila.) — O tem predmetu nam je podal g. Vanda prav izbornih misli, za kar so mu izrekli navzoči prav toplo hvalo. Potem so se določili predlogi, ki se naj stavijo pri letošnji uradni konferenciji, in sicer: 1. Naj se uvedejo tudi na naših šolah nova berila namesto starih „Drugih beril“. (Zacherl). 2. Za obravnavo zamud naj se uvedejo nove tiskalice, ki jih rabijo že v mariborskem okraju. (Čeh). 3. Zamude naj se obravnavajo strožje. (Vanda). 4. C. kr. dež. šol. svet naj se naprosi, da preskrbi novo izdajo zakonov. (Tomažič). Ker se nihče več ne oglasi za besedo, zaključil g. predsednik zborovanje, zahvaljujoč se vsem, da so se potrudili tako daleč.

Književnost in umetnost.

„Zvonček“ ima v 7. števil. to-le vsebino: 1. Pesmi Borisova. — 2. Voščilo. Anton Medved. Pesem. 3. Peter in Marko. Rajko Levin. Povest. — 4. Stara mamica pripoveduje. Podoba v barvotisku. — 5. Pedenj-človek in lakotbrada, kako sta se metala. Fr. Levstik. Pesem s podobo. — 6. Kosov Tine. M. Pintarjev. Povest s podobo. — 7. Dva zaslužna moža. Lad. Ogorek. Spominski spis z dvema podobama. — 8. Iz mladih dni. Samko Cvetkov. Povest. — 9. Na polju. Strninski. Pesem. — 10. Naše Pavle cvetični vrt. Andrej Rapč. Povest z barvastim okrasom. — 11. Romauca o sv. Ambrožu. Samko Cvetkov. Pesem. — 12. Pouk in zabava. Nezgodna Mihca Nerode. Simon Palček. Pravljičica s tremi podobami. — 13. Novice. Besedna naloga. Rešitev in rešilci.

Vestnik.

„Napredak“ prinaša v svoji 27. številki obširno poročilo o zadnjem „Zavezinem“ zborovanju v Brežicah.

Šolska izvestja. Prejeli smo več šolskih izvestij, o katerih izpregovorimo prihodnjič.

Našemu uredništvu prihaja izmed našega učiteljstva mnogo navdušujočih priznanj. Naši tovariši naj bodo preverjeni, da se bomo še nadalje neustrašeno borili za tlačane pravice učiteljstva.